

Notat om: Rødovre Kommunes indsats for flygtninge og familiesammenførte til flygtninge		Ledelsessekretariat i SOC
Sagsbehandler: Anne Kamille Klausen	Dato:	26. januar 2016
Til: Kommunalbestyrelsen	J. nr.:	15/023225-7

Rødovre Kommunes indsats for flygtninge og familiesammenførte

Baggrund

Landsantallet af flygtninge er steget, og det har betydet, at Rødovre Kommunes kvote i 2016 er på 31 personer. De 31 personer forventes hver især at medføre 1,2 familiesammenførte personer i gennemsnit. Det betyder, at Rødovre Kommune i 2016 kan forvente op til 37 personer, selvom en del af disse først forventes at ankomme i 2017 eller senere.

Til gengæld er der i dette tal ikke indregnet et skøn for familiesammenføringer i 2016 vedrørende tidligere ankomne flygtninge. I 2014 og 2015 modtog Rødovre Kommune 17 flygtninge svarende til kvoterne for de to år (7+10). Alle har været voksne ved ankomsten (på nær en enkelt, der ankom få uger før, han fyldte 18). Indtil videre er der til denne gruppe blevet familiesammenført to ægtefæller og fem børn. For yderligere tre flygtninge forventes der familiesammenføring med ægtefæller samt i alt seks børn.

Rødovre Kommunes kvote på 31 personer i 2016 svarer til 60-65 personer inkl. familiesammenføring. Kvoteudtildelingen for årene 2014-16 vil dermed betyde, at 90-100 personer vil skulle integreres i Rødovre. Ud fra erfaringstallene for 2014 og 2015 vil der være 25-30 skole- og førskolebørn. Da der er tale om familiesammenføring, vil omfanget næppe blive helt så stort før 2017 – og kan også blive påvirket af lovændringer på området.

Fra tidligere at være såkaldt 0-kommune på grund af et relativt højt antal flygtninge og indvandrere bosiddende i Rødovre Kommune, må kommunen i årene fremover således påregne at skulle modtage et øget antal flygtninge og familiesammenførte til flygtninge. I takt med dette vokser integrationsopgaven. Målet er at integrere de nye borgere i en permanent bolig og på arbejdsmarkedet som selvforsørgende, og samtidigt indføre dem i det danske samfund.

På denne baggrund har Social- og Sundhedsforvaltningen udarbejdet et notat om Rødovre Kommunes indsats for flygtninge og familiesammenførte. Konkret foldes dette ud igennem to afsnit. Det første redegør for den nuværende organisering og indsats, mens det andet afsnit indeholder anbefalinger til den fremtidige indsats og tilpasninger af organisationen.

Kommunernes Landsforening (KL) har i slutningen af 2015 undersøgt integrationsområdet i kommunerne med fokus på forskellige temaer i det kommunale integrationsarbejde. Deres analyse tegner overordnet et billede af, at integrationsområdet er i rivende udvikling, og at kommunerne på bedste vis forsøger at løse den komplekse opgave i samarbejde med det lokale erhvervsliv, boligorganisationerne og civilsamfundet. Undersøgelsen viser desuden, at kommunerne er i fuld gang med at tilpasse organisationen og udvikle metoder, men den viser også, at boligplacering fortsat er en kæmpe udfordring.

Sammen om integrationen

Kommunen er et fællesskab, og fællesskabet er en bærende kraft i Rødovre. Kommunalbestyrelsens vision, "Sammen om Rødovre", indeholder et klart mål om, at Rødovre også i fremtiden skal være et lokalsamfund, hvor

man både tager ansvar for sit eget liv og for hinanden. Det er således en opgave for alle i samfundet at sikre en god modtagelse og en vellykket integration af de nyankomne flygtninge.

Formål

Formålet med notatet er at redegøre for den kommunale indsats for nyankomne flygtninge og familiesammenførte til flygtninge i Rødovre og vurdere i hvilken grad, kommunen er organisatorisk og ressourcemæssigt beredt på den øgede dimensionering. Målet er også fremadrettet at sikre en velfungerende og effektiv organisering og opgaveløsning på området.

Organisering

Social- og Sundhedsforvaltningens ledelsessekretariat har skrevet notatet med bidrag fra alle afdelinger i Social- og Sundhedsforvaltningen samt Børne- og Kulturforvaltningen. Der er nedsat en styregruppe bestående af Social- og Sundhedsdirektør, leder af ledelsessekretariatet i Social- og Sundhedsforvaltningen, leder af Jobcentret, leder af Social- og Psykiatridivisionen, leder af Borgerservice og en økonomisk konsulent. Styregruppens opgave har været at sikre en korrekt beskrivelse af den nuværende indsats samt pege på anbefalinger til den fremtidige indsats og organisering.

Afsnit 1 - Den nuværende organisering og indsats

Organisering af integrationsområdet

Integrationsområdet er forankret i Jobcentret ved integrationsgruppen, der indtil udgangen af 2015 bestod af to medarbejdere (en sagsbehandler på myndighedsområdet samt en virksomheds- og integrationskonsulent). Som resultat af det stigende antal flygtninge er der pr. 1. januar 2016 ansat en ny medarbejder i gruppen. Integrationsgruppen varetager også andre integrationsopgaver end blot opgaver målrettet de nyankomne flygtninge.

I Rødovre har der desuden siden 2000 været et Integrationsråd, der blandt andet fungerer som sparrings- og højringspart for kommunen i integrationsspørgsmål.

Modtagelse

Det er kommunens opgave at modtage og introducere nyankomne flygtninge til det danske samfund. Der er opstillet rammer for opgaven, primært i integrationsloven, men det er også i vid udstrækning op til den enkelte kommune at tilrettelægge indsatsen. En vellykket modtagelse kræver overblik, planlægning og koordinering mellem kommunens forskellige myndighedsområder.

Udlændingestyrelsen meddeler kommunen datoen for ankomsten af nye flygtninge, typisk en måned inden ankomstdato. Det er virksomheds- og integrationskonsulenten fra Jobcentrets integrationsgruppe, der personligt tager imod flygtningene, når de ankommer til Rødovre fra asylcentret. Hvis asylcentret ligger på Sjælland, besøger integrationskonsulenten centret og flygtningen inden ankomsten til Rødovre med henblik på at afklare mulighederne for indkvartering.

Der er talrige opgaver, når kommunen modtager en flygtning. Derfor afsætter integrationskonsulenten også flere dage til opgaven. Udover at hjælpe med indkvarteringen i den midlertidige bolig viser integrationskonsulenten rundt i lokalområdet. Konsulenten deltager i møder med Borgerservice og banken med henblik på at oprette cpr.nr og sygesikring, opskrive på boligliste, oprette bankkonto og nem id samt digital post. Derudover kontaktes Skat for oprettelse af skattekort. Det er også integrationskonsulentens opgave at deltage i mødet med økonomisk team i Social- og Psykiatridivisionen vedrørende ansøgning om integrationsydelse.

Herefter udarbejdes der en integrationskontrakt mellem flygtningen og den kommunale myndighed om beskæftigelsesmål, danskundervisning og aktiviteter i den forbindelse. Flygtningene oplyses i den sammenhæng både om rettigheder og forpligtelser. Der tilbydes og tilrettelægges en yderligere integrationsplan og helbredsmæssig ud-

redning. Erfaringsvist ydes der en relativt omfattende rådgivning og vejledning i praktiske forhold gennem hele integrationsforløbet.

Boligplacering

Kommunen har ansvar for boligplacering af flygtninge med opholdstilladelse og skal tilbyde midlertidig indkvartering, indtil der kan skaffes en permanent bolig. Opgaverne vedrørende boligplacering varetages af tre afdelinger i Social- og Sundhedsforvaltningen: Jobcentrets integrationsgruppe, Rådgivnings- og Behandlingscentret i Social- og Psykiatridelingen og Boligkontoret i Borgerservice. Flygtninge sidestilles med husvilde generelt

Når Jobcentret har modtaget en forvarsel fra Udlændingestyrelsen med boligplaceringsdokument og opholdstilladelse, kontakter integrationsgruppen lederen af Rådgivnings- og Behandlingscentret, som straks indleder processen med at finde en midlertidig bolig. Når denne er fundet, gives der besked til integrationsgruppen, som står for den konkrete indkvartering. Boligkontoret kan først opskrive til permanent bolig, når flygtningen er ankommet og har fået et cpr.nr.

I 2015 ventede de unge enlige under 30 år ca. et år på en permanent bolig. Enlige over 30 år har hidtil fået permanent bolig efter ca. otte måneder, da de har haft økonomi til at betale huslejen for en toværelses lejlighed. De gifte mænd, som afventer familiesammenføring, tildeles først en permanent bolig, når familien ankommer. Det er indtil videre lykkedes at få permanent bolig til de to familier, der er familiesammenført i 2015 (hhv. to uger inden ankomst og ca. halvanden måned efter ankomst). Mændene ventede hhv. otte og ni måneder på familiesammenføringen.

Mens flygtningen venter på en permanent bolig, gør Rødovre kommune brug af forskellige midlertidige indkvarteringsformer. I første omgang afklarer integrationsgruppen med flygtningen, om vedkommende har mulighed for at indkvartere sig privat ved familie, venner eller bekendte. Er dette ikke en mulighed, benyttes "Kvisten", som er kommunale akutboliger. P.t. er Kvistens fire værelser beboede, alle af flygtninge. Der har været forsøgt samarbejde med Absalon camping, vandrehjem og pensionater, men det er desværre ikke lykkedes at få en aftale i hus. I stedet indkvarteres de nyankomne flygtninge på hoteller i nærheden af Rødovre. Der er indgået samarbejde om en fast pris i samarbejde med flere kommuner. Derudover har Kommunalbestyrelsen besluttet, at Egegårdsvej 22 skal indrettes til at kunne huse op til seks flygtninge fra februar 2016.

Eksisterende aftaler om udlejning

Kommunen kan løfte sin forpligtelse til at anvise en permanent bolig ved at anvise en bolig i den almene sektor inden for den aftale, som er indgået mellem Rødovre Kommune og Fællesrepræsentationen af Almene Boligorganisationer.

Rødovre Kommune har efter reglerne i § 59 i lov om almene boliger m.v. (Almenboligloven) indgået aftale med de almene boligorganisationer i Rødovre om at stille hvert 3. ledige lejemål til disposition for Rødovre Kommune. Dog gælder dette ikke for Vibo's boligafdeling, hvortil kommunen råder over hver 4. ledige lejebolig til boligsocial anvisning. Anvisning af boliger til flygtninge vil kunne ske via boligsocial anvisning, hvortil andelen udgør 50 procent af alle de ledige almene boliger, som kommunen får stillet til sin disposition af de almene boligorganisationer.

Det er ved anvisning af boliger nødvendigt med en konkret vurdering og prioritering under hensyntagen til beboersammensætningen. Hvis den ledige bolig ligger i en afdeling med en ensidig beboersammensætning, hvor langt de fleste lejere er fx af anden etnisk baggrund, må kommunen således vurdere, om det er hensigtsmæssigt at anvise en flygtning den ledige bolig.

Erfaringen fra 2015 viser, at det især er en udfordring at finde boliger, der er tilstrækkeligt billige til enlige flygtninge, især de unge, da de modtager en lavere kontanthjælpsydelse. Generelt er der på boligmarkedet mangel på små billige boliger til enlige, hvilket forstærker udfordringen med at finde boliger til de mange enlige flygtninge, der får opholdstilladelse.

Kontanthjælpsreformen bevirker, at en del unge flygtninge og danskere modtager en lavere månedlig ydelse. Eksempelvis er integrationsydelsen for personer over 30 år 6010 kroner om måneden før skat. Det er derfor oplevelsen, at mange unge danske kontanthjælpsmodtagere også melder sig i køen for at få anvist en billig almen bolig, hvilket sætter kommunens generelle opgave med at anvise billige boliger under yderligere pres.

Samtidig må det også erkendes, at andelen af billige boliger til flygtninge og danske modtagere af den lave kontanthjælpsats for enlige er nedadgående i kommunen i takt med, at boligafdelinger i kommunen renoveres. Opgaven med at finde egnede permanente boliger til flygtninge i Rødovre vurderes derfor ikke at kunne løses alene ved at anvise små boliger inden for den nuværende udlejningsaftale.

Beskæftigelsesindsats

Beskæftigelsesindsatsen varetages i Jobcentret og omfatter afklaring og udredning af kompetencer, danskundervisning, øvrig faglig opkvalificering og placering på arbejdsmarkedet i praktik og i ordinær beskæftigelse.

Jobparate flygtninge tilmeldes som jobparate og indgår i et kontaktforsøg med samtaler og aktivering mv. Flygtninge forpligtes så vidt muligt på linje med øvrige ledige til at stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Flygtninge introduceres til administrationen af eget ledighedsforløb, udarbejdelse af CV og rådighedsforpligtelse mv. på Jobnet, så snart sprogkunderskaber og øvrige forhold gør det realistisk. Der udarbejdes en plan for den samlede indsats. Flygtninge med dokumenterede helbredsmæssige eller sociale forhold, der begrænser arbejdsevnen, tilmeldes som aktivitetsparate. Der udarbejdes en plan for den samlede indsats, der også indeholder aktiviteter og behandling, rådgivning mv., som i mødegår de barrierer, der er for at indgå på arbejdsmarkedet.

Flertallet af ankomne flygtninge fra 2014 og 2015 har som minimum gået i skole, svarende til de øverste klassetrin (8.-10. kl.) i folkeskolen. Fire har dog næsten ingen skolegang. Otte har påbegyndt en videregående uddannelse i deres hjemland, herunder erhvervsuddannelse, bachelor- og universitetsuddannelse.

Den største barriere for at få flygtningene i beskæftigelse er de manglende sproglige kompetencer. Det er Jobcentrets oplevelse, at flygtningene fra Syrien generelt mangler erhvervs-mæssige kompetencer. Rødovre Kommune har endnu ikke modtaget en syrisk flygtning med en håndværksmæssig, mellemlang eller videregående uddannelse. Dog har de fleste tidligere været i arbejde, og oplevelsen er, at de er meget motiverede for at komme i gang.

Jobcentret har et stort fokus på, at nye flygtninge hurtigst muligt skal kompetenceafklares og tilknyttes arbejdsmarkedet sideløbende med danskundervisning. Flygtninge kan tilbydes erhvervsmentorer i samarbejde med frivillige borgere, foreninger og virksomheder, som skal bidrage til den generelle arbejdsmarkeds- og samfundsintroduktion samt den sproglige udvikling. De flygtninge, der er ankommet, er alle tilmeldt danskundervisning, yderligere opkvalificering eller virksomhedspraktik. I 2015 er to flygtninge kommet i ordinært arbejde, hvoraf den ene forsat er i arbejde.

Rødovre Kommune deltager i et tværkommunalt netværk, hvor lokale virksomheder kan byde ind med praktikpladser til flygtninge. En virksomhed fra Rødovre har henvendt sig og har modtaget en flygtning i virksomhedspraktik.

Daginstitution-, skole-, og fritidstilbud

Rødovre Kommune har kun modtaget et uledsaget flygtningebarn; det var i 2014, og han ankom få uger før, han fyldte 18. Det er usikkert, om vi i 2016 skal modtage uledsagede flygtningebørn. Formelt kan Rødovre Kommune ikke sige nej til opgaven, men erfaringsvist anvises børnene til de kommuner, som har et særligt beredskab og derfor har stillet sig til rådighed for at modtage dem.

Når det drejer sig om familiesammenførte børn til flygtninge samarbejder Jobcentrets integrationsgruppe med Børne- og Familieafdelingen og Pædagogisk Udviklingscenter.

Indtil videre er der kun indskrevet ganske få flygtningebørn i de kommunale daginstitutioner, og kun to indskrivninger i modtagerklasserne har i 2015 været flygtningerelateret.

På **daginstitutionsområdet** har kommunen tilbudt "Sesam" for børnehavebørn fra familier, hvor der ikke tales dansk i hjemmet. Optagelse i disse "halvdagspladser" er dog betinget af familiens øvrige sociale forhold. Sesams sprogpædagoger er samtidig tilknyttet de af kommunens institutioner, der har behov for supervision og input i forbindelse med sprogtilegnelse.

Det er politisk vedtaget at fordele dansksprogede børn og børn, som kommer fra hjem, hvor der ikke tales dansk, i kommunens daginstitutioner. De fleste af daginstitutionerne har derfor en vis erfaring med at arbejde med flerkulturelle familier.

Hvis flygtningebørnene er i **skolealderen**, starter de i en modtageklasse, hvor de skal have lige så meget undervisning som andre børn på det samme klassetrin. I henhold til lovgivningen må der være 12 børn i hver klasse, og klassen må maksimalt spænde over tre årgange. I Rødovre har vi tre modtagerklasser (M1, M2 og M3). Hvis modtagelsesklasserne overstiger kvotienten på 12 elever, er der behov for at afsætte ressourcer til en ekstra lærerstilling, som kan gøre det muligt af lave holddelinger.

På **fritidsområdet** er der ikke særlige tiltag eller aktiviteter målrettet flygtninge og familiesammenførte. Folkeoplysningsudvalget yder dog et årligt lokaletilskud til Foreningshuset på Højnæsvej, som huser foreninger som eksempelvis Rødovre Flygtninge- og Indvandrer venner.

Samarbejde med civilsamfundet

Samarbejdet med civilsamfundet er et afgørende element i integrationsprocessen.

Jobcentret samarbejder med lokalafdelingen af Røde Kors om at tilbyde flygtninge en netværksfamilie. Hvis flygtningen ønsker en netværksfamilie, kontakter integrationsgruppen Røde Kors' lokalafdeling. Herfra tager foreningen over og formidler den videre kontakt og matchning. Dette samarbejde er formaliseret i en samarbejdsaftale.

Fem personer har indtil videre sagt ja til tilbuddet via Røde Kors, hvoraf en afventer at få tilknyttet en familie. Det har indtil videre ikke været svært at rekruttere netværksfamilier. Røde Kors har også andre aktiviteter på integrationsområdet, her blandt sprogstue, cykeltræning, lektiehjælp for hhv. børn og voksne. Ligesom de yder hjælp til indvandrerfamilier, der kommer i problemer med deres lejemål.

Foreningshuset på Højnæsvej huser ca. 20 foreninger, herunder Rødovre Flygtninge- og Indvandrer venner, Somalisk Klub og Kurdisk Klub (arabisk).

Forebyggelses- og sundhedsfremmende indsatser

I henhold til lovgivningen skal kommunerne tilbyde en helbreds vurdering ved egen læge. Indtil videre har ni flygtninge taget imod tilbuddet. Tre flygtninge er diagnosticeret med PTSD, og tre flygtninge er på nuværende tidspunkt i gang med en helbredsmæssig afklaring. Der tegner sig vidt forskellige sygdomsmæssige problemstillinger, men generelt gælder det, at meget få flygtninge har så alvorlige problemstillinger, at de ikke kan gå i skole eller arbejde.

I kommunalt regi har vi i dag ikke sundhedsmæssige tiltag særligt målrettet flygtninge og familiesammenførte.

Afsnit 2 - anbefalinger til fremtidig organisering og indsats

Beskrivelsen af den nuværende indsats peger på, at Rødovre Kommune lykkes med at skabe en god modtagelse og integration med det nuværende antal flygtninge og familiesammenførte til flygtninge. Men det stigende antal sætter vores organisering og indsats under pres, og skaber et behov for at tilrettelægge nye indsatser og tilpasse organisationen, så kommunen også med det øgede antal flygtninge og familiesammenførte kan skabe en vellyk-

ket integration på alle velfærdsområder. Notatet viser samtidig, at Rødovre Kommune er udfordret, når det kommer til at skaffe midlertidige og permanente boliger til de mange flygtninge, der får opholdstilladelse.

Der er inspiration at hente i KL's publikation "Kommunale veje til god integration", som er et inspirationskatalog med cases om gode kommunale integrationsindsatser.

Dette afsnit indeholder anbefalinger til den fremtidige organisering og indsats samt en redegørelse for økonomien til den kommunale indsats for flygtninge og familiesammenførte til flygtninge.

Modtagelse - Kommunalbestyrelsen byder velkommen

Som et nyt tiltag vil Kommunalbestyrelsen invitere nyankomne flygtninge, netværksfamilier og relevante foreninger til en officiel velkomst på Rådhuset. Programmet vil involvere en velkomst ved borgmesteren, et oplæg om den kommunale integrationsopgave ved Beskæftigelsesudvalgets formand, og et kort indlæg fra Integrationsrådets formand. Derudover får de frivillige foreninger mulighed for kort at præsentere deres tilbud og aktiviteter på området. Efter oplæggene er der mulighed for at stille spørgsmål, inden der rundes af med kaffe og kage. Det berammes til kvartalsvise møder, forudsat at der er kommet flygtninge i perioden.

Anbefaling

Det anbefales:

1. At Kommunalbestyrelsen holder kvartalsvise velkomstmøder.

Anbefalingen har ikke umiddelbare økonomiske konsekvenser.

Boligplacering

Midlertidig boligindkvartering

For tiden er der ingen ledige kommunale bygninger til midlertidig husning af flygtninge, og de nyankomne flygtninge indkvarteres som nævnt på hoteller.

Der er med de nye bestemmelser i integrationslovens § 13 mulighed for, at Kommunalbestyrelsen kan erhverve, indrette eller leje ejendomme i kommunen med henblik på gennem udlejning til beboelse at medvirke til en bedre fordeling af udlændinges bosætningsmuligheder på landsplan, regionalt plan og lokalt i kommunen.

Kommunen kan hermed købe eksisterende beboelsesejendomme, villaer, nedlagte landbrug m.v. samt købe og ombygge tomt erhvervsbyggeri. Kommunalbestyrelsen kan endvidere leje boliger med henblik på videreudlejning, men kan ikke med hjemmel i bestemmelsen opføre boliger.

Ændring af planloven, herunder § 5u, åbner muligheder for, at kommunerne lovligt kan anvende eksisterende steder til midlertidig boligplacering af flygtninge, idet bestemmelsen giver mulighed for at kommunalbestyrelsen for arealer i byzone kan meddele dispensation fra bestemmelserne i en lokalplan om ændret anvendelse af eksisterende bygninger eller etablering af midlertidig opholdssteder til nyankomne.

Dispensationer og tilladelser vil være gældende i maksimalt fem år, men den midlertidige placering af flygtninge, fritager ikke kommunen for at anvise en permanent bolig snarest muligt efter at kommunen har overtaget ansvaret for flygtningen.

Rødovre Kommunale Ejendomme oplyser, at der muligvis kan opstilles beboelsespavilloner på kommunens ejendomme og grønne arealer. Der vil være behov for en nærmere afklaring af de lovgivningsmæssige forhold ved denne løsning, og det anbefales, at der ikke gøres brug af denne mulighed i første omgang.

Privat indkvartering

Privat indkvartering kan bidrage til at lette presset på den kommunale boliganvisning. Eksempelvis Furesø Kommune, Hørsholm Kommune og Ballerup Kommune arbejder med privat indkvartering. I Hørsholm Kommune an-

nonceres der på kommunens hjemmeside. Kommunen indgår aftaler om leje af private lejligheder og værelser og stiller som betingelse, at de skal være godkendt til beboelse, og der skal være adgang til køkken og bad. Lejlighed/værelset skal derudover kunne aflåses. Aftalen indgås mellem ejer og Hørsholm Kommune med ret til fremleje. Aftalen kan være tidsbegrænset, men skal som minimum være på seks måneder. Der vil være behov for en nærmere afklaring af de juridiske forhold ved en sådan ordning.

Permanent boliganvisning

Oprettelse af kollektive bofællesskaber til flygtninge

Der er vedtaget nye regler, som skal gøre det lettere for kommunerne at løfte deres boligforpligtelse.

Efter almenboligloven § 3, stk. 2 og 4 kan der etableres et kollektivt bofællesskab ved anvisning af 4-rums boliger. Det skal være på mindst tre værelser, og herudover skal bofællesskabet indeholde et ekstra værelse, som kan benyttes af lejerne. Kommunalbestyrelsen kan dog godkende, at bofællesskabet ikke indeholder det ekstra værelse, hvis der er et køkken, hvor beboerne kan spise sammen m.v.

Boligorganisationen og kommunen skal i fællesskab aftale, hvordan og til hvem boligerne skal udlejes. Kravet om aftale gælder såvel udlejning som anvisning – bofællesskaber er ikke omfattet af de almindelige anvisningsregler.

Hvor mange bofællesskaber, der kan etableres og i hvilke boligafdelinger det kan ske, i forhold til egnetheden af lejermålets størrelse og huslejeniveau, kræver en nærmere undersøgelse og dialog med de almene boligorganisationer i Rødovre.

Ved at benytte denne mulighed som et supplement til anvisning af primært 1- og 2-rums boliger til flygtninge skønnes problemet med at anskaffe tilstrækkeligt antal billige boliger afhjulpet. Hver beboer i en delebolig vil få individuel lejekontrakt på eget værelse og betaler individuel indskud og husleje - udgift til fællesarealer/køkken indgår i huslejen.

Herudover kan der ske ommærkning af familieboliger til permanent status af bofællesskab, jf. almenboliglovens § 3, stk. 5 og 6, og § 51 a, stk. 1 og 2. Udlejningen medregnes ikke i den kommunale anvisningsret.

Fleksibel udlejning

Kommunen vil derudover efter Almenboliglovens § 60 kunne indgå aftale med boligselskaberne om fleksibel udlejning efter særlige kriterier ud over den eksisterende aftale til løsning af behovet for anvisning af boliger.

Det er herefter muligt at fastlægge hvilken type bolig, der ønskes omfattet - det vil sige størrelse og beliggenhed. Aftalen kan begrænses til at omfatte en bestemt type boliger i en bestemt afdeling. Aftale om fleksibel udlejning kan træffes for indtil 90 pct. af de ledige boliger. Aftale om udlejning efter § 59 stk. 1 og 2 skal dog fraregnes, således at aftalen vil kunne omfatte maksimalt 57 pct. af de ledige boliger (90-33 pct.).

Der er dog lige forhandlet nye udlejningsaftaler på plads gældende for de næste fire år.

Anbefaling

I det videre arbejde med boligplacering anbefales det:

1. At der undersøges konkrete muligheder for oprettelse af *midlertidige* boliger i eksisterende kommunale og private bygninger.
2. At der gøres brug af muligheden for privat indkvartering.
3. At der indgås dialog med Fællesrepræsentationen af almene boliger om hjælp til at etablere bofællesskaber som *permanente boliger* til flygtninge i egnede store boliger inden for kommunens kvote for anvisning af ledige boliger.
4. At der indgås dialog med Fællesrepræsentationen af Almene Boliger om hjælp til at løse opgaven med *permanent boligplacering* af flygtning, herunder ønsket om tildeling af egnede – og særligt - billige boliger til både enlige og familiesammenførte flygtninge. Drøftelserne vil i første omfang tage udgangspunkt i anvisning inden for kommunens eksisterende kvote for anvisning af ledige boliger.

Der er i 2016 afsat 1 mio. kr. til midlertidig husning af flygtninge, hvilket skal dække udgifter til hotel og privat udlejning. Forventningen er, at dette som udgangspunkt dækker udgifterne, dog afhængigt af mulighederne for at skaffe permanente boliger.

Beskæftigelsesindsatsen for flygtninge intensiveres

Stigningen i antallet af flygtninge i 2014 og 2015 har medført en skærpet indsats på beskæftigelsesområdet i Rødovre og i det tværkommunale samarbejde i hovedstaden. Denne indsats intensiveres yderligere i 2016 og fremefter, som det også er beskrevet og godkendt i beskæftigelsesplanen for 2016. Beskæftigelse er en af de væsentligste brikker i integrationsindsatsen.

Flygtninge er omfattet af integrationsloven i tre år og har ret til dansk i fem år. Ud over de nuværende og kommende flygtninge (2014, 2015 2016 mv) er ca. 80 borgere (overvejende familiesammenførte) i forvejen omfattet af integrationsprogrammet. Både indsats og ressourcer skal ses i dette perspektiv.

Den samlede integrationsindsats understøtter beskæftigelsesindsatsen, som ud over danskundskaber har gavn af flygtninges kendskab og inddragelse i dansk kulturliv, normer og værdier og i øvrigt kendskab til danske institutioner – herunder arbejdsmarkedets parter mv. Enhver prioritering i integrationsindsatsen skal ske med beskæftigelse som det primære sigte.

Nye flygtninge omfattes af beskæftigelsesindsatsen umiddelbart efter ankomst til kommunen. Formålet er, at flygtninge kan indgå på arbejdsmarkedet i varig selvforsørgelse, samt at formelle og personlige kompetencer og kvalifikationer udnyttes og anvendes.

Der udarbejdes en individuel plan for beskæftigelsesindsatsen for den enkelte ved første kontaktsamtale i jobcentret, som er koordineret med eventuelt indsats vedrørende øvrige sociale og helbredsrelaterede forhold. Det er vigtigt, at øvrige problemstillinger bearbejdes sideløbende med beskæftigelsesindsatsen.

Flygtninge tilmeldes danskundervisning på sprogskole med start inden en måned efter ankomst til kommunen. Virksomhedspraktik iværksættes efter senest tre måneder, kun undtaget af formelle uddannelsesforløb. Den tidlige og programlagte indsats skal medvirke til, at flygtninge mødes med positive forventninger og forpligtelser – og ikke klientgøres i et passivt ydelsessystem.

Jobcentret opretter jobklubber for flygtninge, som både understøtter den praktiske tilknytning til arbejdsmarkedet, og som bidrager til viden om arbejdspladskultur og de rettigheder og pligter, som følger med som borger og som arbejdsledig.

Der skal etableres et samarbejde med virksomheder, der er særligt dedikerede til opgaven om at bistå til integrationen. Formålet med samarbejdet er både at supplere danskundskaberne samt at introducere og opkvalificere til det danske arbejdsmarked. Der sker en målrettet opfølgning på gennemførelse af danskundervisning og praktik således, at praktik hurtigt kan efterfølges af ordinær ansættelse på samme eller ny virksomhed. Der ydes om nødvendigt opkvalificering og uddannelse i forbindelse med beskæftigelsesindsats og ordinær ansættelse.

Anbefaling

I forhold til den beskæftigelsesrettede indsats anbefales det:

1. At den intensiverede beskæftigelsesindsats, herunder samarbejdet med virksomhederne, videreføres.
2. At Jobcentret medvirker til og koordinerer beskæftigelsesindsatsen med den øvrige integrationsindsats i kommunen og civilsamfundet.
3. At Beskæftigelsesudvalget modtager en redegørelse for beskæftigelsesindsatsen for flygtninge og familiesammenførte til flygtninge kvartalsvist i forbindelse med den øvrige afrapportering til beskæftigelsesområdet.

Det ekstraordinære integrationstilskud i 2015 blev tilført Jobcenterets administration som et bidrag til at løfte den virksomhedsrettede integrationsindsats. Tilskuddet rækker til et ekstra årsværk i 2016.

Kommunerne modtager grund- og resultattilskud fra Staten til alle omfattet af integrationsprogrammet. Forvaltningen forventer at udarbejde en businesscase, der kobler udgifterne til arbejdsmarkedsindsatsen for flygtninge til mulighederne for at opnå resultattilskud.

Daginstitution-, skole-, og fritidstilbud

Ud fra erfaringstallene for 2014 og 2015 vil der, som tidligere beskrevet, ankomme 25-30 skole- og førskolebørn. Da der er tale om familiesammenføring, vil omfanget næppe blive helt så stort før 2017 – og kan endvidere blive påvirket af eventuelle lovændringer på området. Det giver daginstitutioner og skoler nye udfordringer at skulle ruste flygtningebørnene til livet i Danmark. Lykkes det ikke at give disse børn en god start på deres nye tilværelse, kan udfordringerne med at integrere dem i samfundet blive meget større om nogle år.

Hidtil har eleverne i modtagelsesklasserne hovedsageligt været familiesammenførte børn af indvandrere, og disse børn har ikke været berørt af krig. Selvom personalet i både daginstitutioner og modtageklasser har en bred viden om børn med særlige behov, så kan det give pædagogiske udfordringer at håndtere krigsberørte flygtningebørn, der kommer med deciderede traumer. Det kan derfor blive nødvendigt at søge rådgivning om, hvordan man håndterer og guider et barn, som er traumatiseret, har traumatiserede forældre eller blot gennemlever stor sorg over pludseligt at have forladt sit hjemland.

Der kan desuden blive behov for efteruddannelse af lærere og pædagoger (fx en enkelt efteruddannelsesdag eller lignende), så de får viden om, hvad flygtningebørn har været igennem, og hvad de skal være særligt opmærksomme, så de kan sikre en tryk hverdag for børnene.

På nuværende tidspunkt er psykologbetjeningen af modtagelsesklassen udmålt til 30 minutter ugentligt. Inden for denne tid ligger der generel rådgivning samt arbejdet med enkelte indstillede elever. Langt størstedelen af tiden går med arbejdet med enkelte elever. Det skal derfor overvejes, om denne tid skal udvides, så der i højere grad bliver plads til rådgivning i håndtering af traumatiserede børn og familier mere generelt. I denne forbindelse er det også værd at undersøge, om PPR-betjeningen er i besiddelse af de kompetencer, der kræves for at levere denne type rådgivning.

Modtager kommunen flygtningebørn i større grupper, kunne der tænkes i at etablere gruppeforløb i fx sorghåndtering (det kunne være en udvidelse af det nuværende samarbejde med Psykiatrifonden), således at der også arbejdes forebyggende.

I forhold til modtagerklasserne må det forventes, at M1 og M2 vil være tæt på grænsen af 12 elever ved skoleårets start i august 2016, og i denne forventning er der ikke taget højde for det ekstra optag af børn i forbindelse med forøgelsen af flygtningekvoten. Et bud på ressourcebehov for de ekstra elever vil være, at der afsættes yderligere læreresressourcer svarende til 33 undervisningstimer, så der bliver mulighed for at bevillige ekstra ressourcer til de nuværende modtagelsesklasser, når elevtallet overstiger klassekvotienten i løbet af året – udover de eventuelle ekstra stillinger der er behov for ved årets start. Regeringen barsler med en lempelse af kravet om maksimalt 12 elever i hver klasse, men hvad udmøntningen af denne beslutning konkret vil betyde, ved vi ikke på nuværende tidspunkt.

På daginstitutionsområdet er det politisk besluttet at fordele de dansksprogede og de børn, som ikke kommer fra hjem, hvor der tales dansk, og der lægges ikke som udgangspunkt op til at ændre denne beslutning og samle nytilkomne flygtningebørn i én institution. Hvis der opstår ønske eller behov for at placere børnene i bestemte modtageinstitutioner, fordrer det en dispensation af udvalgsformanden.

På fritidsområdet er der ikke planlagt nye tiltag eller aktiviteter. Der vil være fokus på, om behov og interesse viser sig. I så fald vil folkeoplysningsområdet tilbyde aktiviteter for såvel flygtningebørn som voksne. Inden for idrætten er der en stærk tradition og gode erfaringer med at bidrage til integrationsindsatsen.

Anbefaling

I det videre arbejde med at modtage og integrere flygtningebørn i kommunale daginstitutions-, skole-, og fritids-tilbud anbefales det:

1. At der afsættes ressourcer til det fornødne antal modtageklasser.
2. At der ansættes det nødvendige antal støttepersoner til integrationen i daginstitutioner og normalklasser.
3. At der afsættes midler til efteruddannelse og supervision af lærere og pædagoger.
4. At PUC tilføres det nødvendige antal psykologtimer til at kunne varetage opgaverne med traumatiserede børn, unge og deres forældre.
5. At folkeoplysningsudvalget tildes økonomi til at inkludere familierne i kommunens bestående foreningsliv.

Der er i 2016 ikke afsat økonomi til ovenstående indsatser, men da de fleste børn og unge først forventes at ankomme i 2017, vil Børne- og Kulturforvaltningen søge ressourcerne afsat i forbindelse med budgetlægningen her-til.

Aktivt medborgerskab og tæt samarbejde med civilsamfundet

Civilsamfundet er en vigtig aktør i integrationsarbejdet, og deres bidrag er afgørende for en succesfuld integration. Det giver derfor god mening for Rødovre Kommune at lægge kræfter i et velfungerende samarbejde med civilsamfundet. De frivillige initiativer kan bidrage til den generelle samfundsintroduktion og til sprogudviklingen. Samtidig er et styrket samarbejde helt i tråd med Kommunalbestyrelsens vision "Sammen om Rødovre" og med Rødovre Kommunes strategimål på det frivillige sociale område.

I den forbindelse har Social- og Sundhedsforvaltningen blandt andet holdt møde med lokalafdelingen af Røde Kors. Det blev aftalt, at Rødovre Kommune orienterer Røde Kors om relevante kommunale arrangementer. Røde Kors Genbrug har desuden tilbudt at supplere Rødovre Kommunes etableringshjælp ved at donere service, tøj m.m. til flygtningene. Kommunen yder en etableringshjælp på ca. 3000-4000 kroner for en enlig og ca. 7000 kroner for familier med børn. Samarbejdet med Røde Kors kunne også inkludere afvikling af introkurser for flygtninge og familiesammenførte til flygtninge, der skal klæde dem på til livet i Danmark. Røde Kors har også kontakt til Rødovre Frivilligcenter om lån af lokaler og om at etablere cafétilbud til flygtninge og netværksfamilier i centrets lokaler.

Derudover har Islev Kirke, Rødovre Kirke og spejderne tilkendegivet, at de gerne vil yde en indsats. Social- og Sundhedsforvaltningen vil tage kontakt til parterne for at afklare, hvilken rolle de ønsker at spille i forhold til integrationen af de nye flygtninge.

Rødovre Frivilligcenter afholder med deltagelse af Rødovre Kommune i første kvartal 2016 et dialogmøde med de lokale frivillige foreninger om deres rolle i forhold til integration af flygtninge.

Styregruppen i Kærene har også tilbudt at samarbejde med Rødovre Kommune om integrationen af de flygtninge, som boligplaceres i området. Kærene og Bybjerget har et stærkt netværk af frivillige, som kan være en vigtig medspiller i arbejdet med at hjælpe nyankomne flygtninge godt i gang med at bo alment i Rødovre. Hvad det konkrete samarbejde skal bestå i skal drøftes nærmere i den kommende tid.

Formanden for Foreningshusets bestyrelse har tilkendegivet, at de gerne vil indgå i et samarbejde med kommunen om at motivere flygtninge og familiesammenførte til at tage aktivt del i foreningslivet. Dette er i tråd med flere af de aktiviteter, der allerede finder sted i foreningshuset som fx foredrag, uddannelsesrådgivning og "Kend din by" samt formidling af egne erfaringer. Der kan stilles lokaler til rådighed, og der vil kunne være frivillige mentorer.

Et vigtigt element er også, hvordan flygtningene som frivillige selv kan bidrage til civilsamfundet. Flere kommuner har indledt et samarbejde med frivillige flygtninge om forskellige opgaver relateret til modtagelse og integration af andre nyankomne flygtninge, fx som byguider eller mentorer.

Som det fremgår, stiger antallet af frivillige, som gerne vil bidrage til at byde flygtninge velkomne og hjælpe dem med at finde sig til rette i vores lokalsamfund, kraftigt i disse måneder. Det udløser et behov for en velstruktureret koordinering af de mange frivillige indsatser. Ligeså vel som indsatsen kræver ressourcer for de frivillige foreninger, så kræver det også ressourcer for kommunen at koordinere de frivillige aktiviteter. Vi skal have en udadvendt og tydelig tilstedeværelse over for de frivillige, og vi skal sikre, at den frivillige indsats og den kommunale indsats supplerer hinanden på bedste vis.

Anbefaling

I det videre arbejde med involvering af civilsamfundet anbefales det:

1. At dialogen med Røde Kors om netværksfamilier, herunder et eventuelt samarbejde med Rødovre Frivilligcenter om at afholde arrangementer for flygtninge og netværksfamilier, fortsættes og udvides.
2. At muligheden for sammen med Foreningshuset at tilrettelægge forskellige aktiviteter relateret til modtagelse og integration af nyankomne flygtninge og familiesammenførte undersøges.
3. At der indarbejdes indsatser for flygtninge og familiesammenførte til flygtninge i handleplan 2016 på det frivillige sociale område.

Anbefalingerne har ikke umiddelbare økonomiske konsekvenser.

Øget fokus på behov for forebyggelses- og sundhedsfremmende indsatser

De helbreds vurderinger, som kommunen skal tilbyde alle nyankomne flygtninge og familiesammenførte til flygtninge, debatteres flittigt for tiden. KL foreslår blandt andet, at det skal være op til kommunens vurdering, om den enkelte flygtninge og familiesammenførte skal have udført en helbreds vurdering. De praktiserende lægers organisation påpeger udfordringer i forhold til at tilbyde flygtninge en egen læge samt foretage den første indledende helbredsundersøgelse, der er ganske omfattende.

Statistisk set er der en større sygdomsbelastning med flere langvarige sygdomme hos borgere med ikke vestlig baggrund end dansk, og flygtninge kan have særlige sundhedsudfordringer. Dertil kommer, at de ikke kender det danske sundhedsvæsen. Det er sundhedsudfordringer, som kræver en mere nuanceret tilgang med kulturel brobygning i dialogen og indsatsen for sundhedsrelaterede emner. Rødovre Kommune har uddannet tre sundhedsformidlere, som alle kompetencer inden for forskellige sprog og kulturer. Sundhedsformidlerne fungerer som brobyggere mellem borgere med anden etnisk baggrund end dansk og sundhedsmedarbejdere.

I handleplan 2016 til sundhedspolitikken lægges der op til, at de tre sundhedsformidlere tilknyttes sundhedscenteret og indgår i samarbejdet med fagpersoner og forløbskoordinator. En af sundhedsformidlerne har fast timetal i sundhedscenteret og kan indgå i arbejdet i dagtimerne. Sundhedsformidlerne tilknyttes specifikke sundhedsindsatser som type2diabetes forløb, styrke til vægttabsforløb og andre relevante tilbud.

Anbefaling

I det videre arbejde med forebyggelse og sundhedsfremme anbefales det:

1. At sundhedsformidlerne sammen med personalet i Sundhedscentret introducerer nyankomne flygtninge til det danske sundhedsvæsen med særlig fokus på de kommunale sundhedsindsatser.

Anbefalingen har ikke umiddelbare økonomiske konsekvenser, idet sundhedsformidlerne er finansieret af forebyggelsesmidlerne.

Voksende behov for en velstruktureret og koordineret indsats

Den kommunale integrationsopgave er vokset i omfang og kompleksitet, hvilket stiller store krav til koordineringsindsatsen. Flere af kommunens integrationsindsatser går på tværs af forvaltningsområder, hvilket kræver et tæt koordineret samarbejde mellem flere forskellige enheder i organisationen. Dertil kommer behovet for at koordinere indsatser med eksterne aktører.

KL's analyse fastslår, at organisationsændringer i form af blandt andet opnormeringer har været nødvendige i mange kommuner på grund af den øgede travlhed på integrationsområdet. Også nye metoder og arbejdsgange i forskelligt omfang og på flere niveauer er kraftigt under udvikling og implementering i landets kommuner.

Det er ressourcekrævende at sikre et tæt koordineret samarbejde på integrationsområdet mellem kommunen, de lokale virksomheder og de foreninger og borgere, der ønsker at yde en frivillig indsats. I dag varetages koordineringen af integrationsindsatsen af Jobcentrets integrationsgruppe, men det bør overvejes, om den komplekse og sammensatte integrationsopgave alene skal forankres i Jobcentret.

Vi vil så vidt muligt sikre én indgang til Rødovre Kommune for de nyankomne flygtninge, og det stiller krav til de medarbejdere, der varetager modtagelsesopgaven. Disse medarbejdere skal indtage de tre roller, som beskrives i den rapport om nye roller og kompetencer i velfærds kommunen, som blev udarbejdet som en del af "Sammen om Rødovre" velfærdsprojektet. Medarbejderne skal optræde som *oversættere*, der guider og vejleder, *medbyggere*, der hjælper med at opbygge netværk og bygge bro mellem kommunens forskellige enheder, og ikke mindst *ressourcefindere*, der ved at gå nysgerrigt og åbent til værks skaber engagement og tillid.

Derfor anbefaler forvaltningen, at integrationsgruppen tilføres yderligere ressourcer, så det kan fungere som et egentligt modtagelsesteam, der sikrer overblik, planlægning og koordinering både mellem kommunens forskellige myndighedsområder og med eksterne aktører.

Modtagelsesteamet skal være tovholdere på flygtningesagerne. De konkrete opgaver vil være at varetage dialogen med Udlændingestyrelsen og asylcentrene, hjælpe med indkvartering, vise rundt i lokalområdet, planlægge møder med de relevante myndighedsområder og øvrige aktører om oprettelse af cpr.nr, sygesikring, skattekort, bankkonto, nem.id, digital post samt opskrivning på boligliste og ansøgning om integrationsydelse.

Modtagelsesteamet har også ansvaret for at indgå integrationskontrakt mellem flygtningen og den kommunale myndighed om beskæftigelsesmål, danskundervisning og aktiviteter i den forbindelse. Derudover varetager teamet de administrative opgaver i forbindelse med familiesammenføring. Øvrige opgaver løses, hvor kompetencerne i forvejen er placeret. Når det konkrete forslag inklusiv økonomi er udarbejdet, vil sagen blive forelagt til politisk behandling.

Som en del af forslaget tænkes desuden en flygtningekoordinerende gruppe med deltagelse af ledelsesrepræsentanter fra Jobcentret, Social- og Psykiatridelingen, Borgerservice, Ledelsessekretariatet i Social- og Sundhedsforvaltningen samt Børne- og Kulturforvaltningen. Denne gruppe opdateres månedligt på antal flygtninge og familiesammenførte til flygtninge og indsats for denne gruppe, og har ansvaret for at sikre et flow i sagerne samt koordinere med de øvrige forvaltninger.

Derudover udarbejder den flygtningekoordinerende gruppe årligt en redegørelse om integrationsindsatsen, som forelægges til politisk behandling. Redegørelsen indeholder samtidig en opfølgning på de målsætninger vedrørende integration og mangfoldighed, der er beskrevet i Rødovre Kommunes politikker og handleplaner. Den flygtningekoordinerende gruppe sekretariatsbetjenes af modtagelsesteamet.

Integrationsrådets rolle vil være uændret i den fremtidige organisering. Dog foreslås det, at Integrationsrådets formand en gang i kvartalet holder møde med den flygtningekoordinerende gruppe for at drøfte de aktuelle indsatser og behovet for nye.

Anbefaling

I det videre arbejde med tilpasse organisationen anbefales det:

1. At der udarbejdes et forslag til etablering af et modtagelsesteam, herunder en flygtningekoordinerende gruppe, til efterfølgende politisk behandling.

Rødovre Kommune har i 2015 og 2016 modtaget i alt 1,7 mio. kr. i tilskud vedrørende den ekstra integrationsopgave. Heraf er knap 0,7 mio. kr. ikke udmøntet og det yderligere ressourcebehov forventes at kunne rummes indenfor denne ramme.

Økonomien til den kommunale indsats for flygtninge og familiesammenførte

KL har januar 2016 udarbejdet en analyse af det forventede pres på kommunernes serviceudgifter som følge af det øgede antal flygtninge og familiesammenførte, der skal integreres via den kommunale indsats. Udgiftsberegningen er opgjort som årlige udgifter ved fuldt gennemslag af de kommunale flygtningekvoter fra 2014-16 – det vil sige når alle flygtningene er ankommet, og når forventede og estimerede familiesammenføringer er gennemført. Det er altså ikke udgifter, der kan forventes i 2016, da familiesammenføringerne for en stor dels vedkommende vil foregå i 2017 eller senere.

En tilsvarende analyse på forholdene i Rødovre Kommune estimerer de årlige udgifter til godt 3 mio. kr. ekskl. administration. Udgifterne vedrører fortrinsvist børn - særligt til daginstitutionspladser og skolegang.

De samlede udgifter til integrationsindsatsen søges indarbejdet i budget 2017ff ud fra den aktuelle viden om forventet omfang af flygtninge og familiesammenførte, ressourcebehov samt statslige tilskud til håndtering af opgaven.

Den økonomiske udvikling på området følges tæt, og Rødovre Kommune er i løbende dialog med KL om de økonomiske forudsætninger for at sikre en vellykket integration af flygtninge og familiesammenførte. Hvis der kommer et voldsomt udgiftspres, vil Rødovre Kommune rette henvendelse til Regeringen og KL.